

„Biztonság, Védelem, Tudomány”

**Védelmi tanulmányokat folytató hallgatók és
a témában oktatók tudományos fóruma**

Sáfár Brigitta, Magyar Vöröskereszt

brigitta.safar@voroskereszt.hu

CSENDES KATASZTRÓFÁK

SILENT DISASTERS

2013.

Absztrakt

Az elmúlt években lezajlott természeti és ipari katasztrófák megkövetelték, hogy a civil lakosság megfelelően tájékozott és felkészült legyen. A Vöröskereszt Nemzeti Társaságok a kormányokkal együttműködve, konkrét veszélyhelyzeti, mentési feladatokat, valamint a lakosság felkészítését és humanitárius ellátását vállalják fel. Mindez hatékony kiegészítést nyújt a hivatásos szervek munkavégzéséhez. A Vöröskereszt Mozgalom világszerte az önkéntes munkavégzésen alapszik, így a programokba bevont közösségek részvételével megvalósul az önkéntesek tömeges foglalkoztatása is. A Vöröskereszt és Vörösfélhold Társaságok Nemzetközi Szövetsége aktív, hatékony válaszadásra képes közösségeket kíván létrehozni, akik – az elsajátított ismeretek birtokában – felkészülten reagálnak az esetleges katasztrófákra, valamint segítséget tudnak nyújtani kevésbé felkészült embertársaiknak. A Vöröskereszt Vörösfélhold Társaságok Nemzetközi Szövetsége (IFRC), az Európai Bizottság Humanitárius Segélyek és Polgári Védelem Főigazgatósága (ECHO) és 10 EU-tag Vöröskereszt Nemzeti Társaság egy közös kampány segítségével együtt próbálják meg felhívni az EU közvélemény figyelmét a csendes katasztrófákra, a katasztrófák elhárításával kapcsolatos feladatokra, valamint, hogy felkészültek legyenek a veszélyhelyzetekre.

Kulcsszavak: Vöröskereszt, katasztrófa, felkészítés, média, ECHO

Abstract

Natural and industrial disasters in recent years, demanded that communities must be informed and prepared. Red Cross National Societies in closer cooperation with governments undertakes emergency rescue tasks, emergency preparation and humanitarian supplies to the affected population. All these activities provides an effective supplement to the authorities. The Red Cross Movement is based on volunteer labor, so that the programs involved the participation of communities, we can achieve a large number of volunteers. The International Federation of Red Cross and Red Crescent Societies wants to create active communities, who - in possession of the skills – will be ready to respond to disasters, and to be able to assist less prepared persons. The International Federation of Red Cross and Red Crescent Societies (IFRC), the European Commission's Humanitarian Aid and Civil Protection department (ECHO) and 10 EU Red Cross National Societies are partnering to raise awareness among EU citizens on silent disasters and our work together in responding to these disasters and also to be prepared to emergency situations.

Keywords: Red Cross, disaster, preparedness, media, ECHO

BEVEZETÉS

A csendes katasztrófa általában kisebb vagy közepes méretű, hirtelen bekövetkező vagy lassan támadó természeti vagy egyéb katasztrófa, amely kevesebb áldozatot követel, mint egy nagyméretű veszélyhelyzet, amelynek következményei azonban pusztítóak az érintett személyek, családok és közösségek számára. [1] Csendesek, mert a nemzetközi sajtóban nem történik róluk említés, és a közvélemény általában nem is tud róluk. Az ilyen katasztrófák és veszélyhelyzetek gyakran ismétlődnek és rendszerint hiányoznak az elégséges anyagi és tárgyi feltételek az alapvető humanitárius segítségnyújtáshoz.

Az Egyesült Államok, a Bahama-szigetek, Haiti, Dominika, Kuba, India, Vietnam, Argentína, Szomália és Indonézia helyzetében nem sok egyezést találunk, ám az mégis közös, hogy a felsorolt országokat súlyos természeti katasztrófa sújtotta 2012 októberében. Ezekre a katasztrófákra minden valószínűség szerint már most sem emlékszik a közvélemény; kollektív emlékezetünk valószínűleg egyetlen eseményt őriz: az Egyesült Államok keleti partján 131 halálos áldozatot követelő és súlyos károkat okozó Sandy hurrikánt. Sokan nem is tudják, hogy a Karib-szigetek térségében a Sandy 135 ember halálát okozta és az Egyesült Államokbelihez hasonló, néhol súlyosabb károkat. Még kevesebben hallottak az ugyanebben az időben Ázsiára lecsapó trópusi ciklonokról, az Argentinát, Szomáliát és Indonéziát sújtó áradásokról.

2012 októberében tehát a világ számos pontján vették fel a harcot emberek százezrei a természet pusztító erőivel, mégis: a természeti katasztrófák több mint 90 százaléka csendben történik, nem figyelünk fel rájuk – mert kismértékűek, kellemetlen tudomást venni róluk, vagy más események elhomályosítják. A közvélemény és a sajtó figyelme nélkül egyszerűen nem kerülnek a közösségi figyelem hatókörébe.

A fenti katasztrófák azonban a legkevésbé sem csendesek azon milliók számára, akiket érintenek. Malawiban például nagyjából két millió személy – a lakosság 12 százaléka – szenved az élelmiszerválság hatásaitól. Lesothóban mintegy 725 000 ember, azaz az ország egyharmada küzd hasonló gondokkal.

A számok riasztóak. A Katasztrófa-járványtani kutatóközpont (Centre for Research on the Epidemiology of Disasters) 1992-ben 221 katasztrófáról adott jelentést, melyek összességében 78 millió embert érintettek, és 70 milliárd dollárnyi gazdasági kárt okoztak. Csaknem 20 évvel később, 2011-ben már 336 katasztrófáról számoltak be, amelyek összesen 209 millió személyt érintettek és csaknem 336 milliárd dollár kárt okoztak. Ez nagymértékben visszaveti a gyakran amúgy is nehézkesen fejlődő országok gazdaságát és társadalmát egyaránt.

A természeti katasztrófák gyakorisága, súlyossága és pusztító ereje tehát évtizedről évtizedre egyre nő. A klímaváltozás, urbanizáció, környezeti degradáció hatásaival egyesülve, 2015-re 37 millióra jelezhető az éghajlati katasztrófák érintettjeinek száma – ami 79 százalékos növekedés a 2011-es évhez képest.

A SANDY-JELENSÉG

2012. október végén a Sandy hurrikán ösvényt tépett a Karib térségben mielőtt az Egyesült Államok keleti partjánál landolt. A vihar több száz halálos áldozatot szedett, otthonokat, gazdaságokat és más megélhetési javakat pusztított el Kubában, a Dominikai Köztársaságban, Haitin, Jamaikában és a Bahamákon. A helyreállítás valószínűleg dollár milliárdokba kerül.

A Sandy hurrikán talán a tökéletes példa arra, hogy egy katasztrófa hogy kerülhet a címlapokra világszerte, és hogyan válik mégis csendes katasztrófává. Amint a tudósítók csapata megrohanta New Yorkot és New Jerseyt, hírességekkel megrakott koncerteket szerveztek, és vezércikkek szóltak az amerikai katasztrófa válaszdás diadalairól és tragédiáiról. Ez alatt a vihar által érintett öt karibi országban történeteket szinte figyelmen kívül hagyta a média.

A Nemzetközi Vöröskereszt (IFRC) és az ECHO (Európai Bizottság Humanitárius Segélyek és Polgári Védelem Hivatala) megbízásából végzett kutatási projektben megvizsgálták a média reakcióját a Sandy hurrikán hatásáról az Egyesült Államokban és összehasonlították azt a vihar karib-tengeri következményeinek média lefedettségével, valamint az elmúlt négy hét más "csendes katasztrófáinak" híradásaival.

Az eredmény megdöbbentő. Mintegy hétszázezer újságcikk valamint kétszáz országban posztolt több mint hét millió tweet elemzése után azt állapították meg, hogy az Egyesült

Államokban pusztító Sandyval kapcsolatos történetek a médiában megjelenő "csendes katasztrófának" majdnem 90 százalékát tették ki. Ez után helyezkedett el a globális média figyelmének hierarchiájában a vihar karibi térségben folyó rombolása, amely mindösszesen 6,76 százalékos lefedettséget vonzott, majd a többi, egy időben történt tizenegy katasztrófa következett, csupán 3,83 százalékos médiaérdeklődéssel.

Ez nemcsak elmélet. Egy katasztrófa média profilja valószínűleg jelentős hatással van a szervezeti és egyéni adományozóknál elérhető támogatás mértékére is. Míg a katasztrófával kapcsolatos erőfeszítéseket támogató adománygyűjtés New Yorkban néhány napon belül mintegy negyven millió dollárra rúgott, a Vöröskereszt szerényebb segélyfelhívására beérkező adományok összege, amelyből a Karib-térségben mintegy 230.000 ember számára biztosítanak menedéket, higiéniai és kolera megelőző intézkedéseket, valamint más, létfontosságú ellátást, még nem érte el a költségek 50 százalékát. [2]

A Nemzetközi Vöröskereszt Katasztrófa Segélyalapja (Disaster-Relief Emergency Fund - DREF) az azonnali szükségleteken alapuló támogatást szolgálja, nem pedig a híradások szeszélyeit. Ez egy olyan alapvető finanszírozási eszköz, amelyet az ECHO és sok más értékes adományozó is támogat, és amelyből azonnali támogatást tudnak felajánlani a helyi Vöröskereszt és Vörösfélhold szervezeteknek világszerte, a kis-, vagy közepes méretű katasztrófákat, gyakran csendes katasztrófákat követően. Nem véletlen, hogy az Európai Bizottság Humanitárius Segélyek és Polgári Védelem Főigazgatósága, amely a legnagyobb humanitárius segélyalapja felett diszponáló testület, és a Vöröskereszt és Vörösfélhold Társaságok Nemzetközi Szövetsége, mint a világ legnagyobb humanitárius szervezete összefogtak a csendes katasztrófák ügyében. Humanitárius küldetésüknek megfelelően ott vannak együtt a természeti és egyéb katasztrófa-helyzetek harc-vonalában, legyen az a sajtó reflektorfényében vagy essen azon kívül. Figyelemfelkeltő közös kampányuk célja, hogy felhívják a figyelmet arra, hogy a katasztrófák, akár tudunk róluk, akár nem, életünk részei és ez a jövőben is így lesz.

A kampány célja, hogy széles körben megismertessék a változó természeti környezethez való alkalmazkodásra, az érintettek ellenálló képességének elősegítésére építő megközelítésmódot. Küldetésüknek tekintik, hogy tegyenek az emberiség legsebezhetőbb rétegeit fenyegető pusztító árhullám, éhínség, vagy egy, a legkisebb földrengés esetén összedőléssel fenyegető otthon ellen.

A probléma óriási és komplex, de a megoldás eszközei a kezünkben vannak. A kulcs egy olyan közfelfogás kialakítása, amely támogatón fordul a – különösen a katasztrófáktól gyakrabban sújtott – közösségek felé. Ha sikerrel járunk, az érintett családok könnyebben megbirkóznak az előre látható, gyakran előforduló veszélyhelyzetekkel. A legfontosabb, hogy ahelyett, hogy a katasztrófák bekövetkezése utáni feladatok megszervezésének módszereit tökéletesítsük, tovább kell növelnünk a megelőzésre fordított eszközöket, és megerősíteni a helyi közösségek kríziskezelő erejét. Ez a fajta megközelítés költséghatékonyabb, és jobban segíti a családokat, közösségeket és kormányokat.[3] A humanitárius célokra fordítandó összegek csökkentésének még a gazdasági nehézségek idején is az az üzenete, hogy nem veszünk tudomást a mindannyiunkat érintő valós helyzetről, és elfordulunk a katasztrófák által sújtott családok millióitól.

Kétségtelen, hogy nehéz megváltoztatni az emberek gondolkodásmódját és alkalmazkodni a helyzethez, miszerint a természeti katasztrófák egyre gyakrabban sújtanak le és egyre több áldozatot követelnek. Éppen ezért a közvéleményhez fordulnak az érintett humanitárius szervezetek és arra kérik a tömegeket, hogy hallassák hangjukat a csendes katasztrófák által sújtott, meg nem hallott embertársaik helyett. Ily módon tehetnek leginkább a közöny ellen.

MIT ÜZENNEK A CSENDES KATASZTRÓFÁK?

Az elmúlt 30 év során folyamatosan növekedett a kisebb, kevés nyilvánosságot kapó, gyakran ismétlődő csendes katasztrófák és egészségügyi veszély helyzetek száma, amelyek ugyanakkor általában a Föld leginkább sebezhető lakosságát érintik. A csendes katasztrófák és veszélyhelyzetek igen hangosak az érintettek számára, ám megtörténtük gyakran el sem jut a közvéleményhez, illetve nincsenek eszközök az érintettek millióinak megsegítésére.[4]

A csendes katasztrófák folyamatosan zajlanak körülöttünk a világban, anélkül, hogy a közvélemény érzékelné őket. Vajon hányan hallottak a Vietnámban 2011 óta minden eddigit meghaladó léptékben megugrott a fertőző kéz-, láb- és szájbetegség (HFMD) járványról? A testi érintkezéssel keresztül és a rossz higiénés körülmények miatt terjedő gyakori vírusfertőzésként a HFMD jellemzően a csecsemőket és az öt év alatti gyermekeket támadja meg, akik körében különösen a három év alattiak veszélyeztetettek. Bár ismereteink szerint a

betegség a legtöbb esetben enyhe lefolyású, 2011-ben a megbetegedések száma hirtelen mintegy 112 300 esetre ugrott. Összesen 169-en haltak bele a fertőzésbe, a nagyobb városokban pedig zsúfolásig megteltek a kórházak.

2012-ben a HFMD-fertőzés tovább eszkalálódott, a legsúlyosabb időszakban a megbetegedések száma meghaladta a heti hatezer esetet. Augusztus végére az Egészségügyi Minisztérium megerősítette, hogy közel 75 000 megbetegedés fordult elő, a fertőzés pedig Vietnam 64 tartományából 63-at ért el.

A HFMD ellen 2011-ben folytatott sikeres műveleteket követően az Egészségügyi Minisztérium és a helyi hatóságok a Vietnami Vöröskereszt segítségét kérték a következő évi válság kezeléséhez. Az Európai Bizottság Humanitárius Segélyek és Polgári Védelem Főigazgatóságának (ECHO) és a partnerországok vöröskeresztes szervezeteinek támogatásával a Vietnami Vöröskereszt úgy egészítette ki az országos HFMD-reagálási erőfeszítéseket, hogy országos és helyi szinten kommunikációs kampányokat szervezett, amelyek keretében a viselkedési szokások megváltoztatásának fontosságát hangsúlyozták.

A Vöröskereszt önkéntesei a legfertőzöttebb térségeket keresték fel, ahol a helyes higiéniai gyakorlatokat népszerűsítették, és tájékoztatást adtak a betegség tüneteiről. A helyi és országos médiában folyó tudatosító kampányok mellett a szervezet felkereste a háztartásokat és az informális nappali gondozási központokat is, ahol célzott tájékoztatást nyújtottak a három év alatti gyermekek szüleinek és gondozóinak, valamint a tanároknak és dolgozóknak. Mindezen erőfeszítés ellenére a betegség még mindig beférkőzik az otthonokba. A Vöröskereszt reméli, hogy a jövőben is mozgósítani tudja az önkénteseket és a közösségeket a járvány megelőzés és -ellenőrzés terén, és sikerül elkerülni az újabb járványok kitörését az elkövetkező években is. A művelet keretében a Vietnami Vöröskereszt – készenléti tervek kidolgozásával, valamint a személyzet és a reagáló csoportok képzésével – javította az egészségügyi szükséghelyzetek kezelésére szolgáló felkészültségi és reagálási kapacitását is. A művelet igazolta és megerősítette azt a kiegészítő szerepet, amit a Vietnami Vöröskereszt a kormány mellett tölt be általában a szükséghelyzeti reagálás, és különösen az egészségügyi szükséghelyzetekre adott válaszok terén. Ebben hathatós támogatást nyújt az IFRC és az ECHO.

Nem kapott médianyilvánosságot a 2012. május 13-án Tádzsikisztánt sújtó nagy erejű földrengés sem, pedig az 5,7-es földrengés epicentrumában, a Kelet-Tádzsikisztáni Mohira

falujában több, mint 200 ház omlott össze vagy rongálódott meg, és több, mint 2000 ember maradt menedék és azonnali segítség nélkül.

A pusztító földrengést túlélő gyermekek közül sokan még mindig sokkhatás alatt vannak, és még mindig él bennük a félelem. Hogy segítsen az embereknek feldolgozni a földrengés után traumát, a Tádzsikisztáni Vörösfélhold Társaság az eddigi legnagyobb léptékű pszichológiai segítségnyújtási programját valósította meg a Vöröskereszt és Vörösfélhold Társaságok Nemzetközi Szövetségének (IFRC) és az Európai Bizottság Humanitárius Segélyek és Polgári Védelem Főigazgatóságának (ECHO) támogatásával. A Vörösfélhold szakképzett pszichológusai ellátogattak a falvakba és iskolákba, beszéltek a felnőttekkel és a gyerekekkel is, és segítettek nekik visszatérni a mindennapi életbe. Az emberi szenvedés csendesen tölti ki a katasztrófát átélt emberek mindennapjait. Az érintettek életkörülményeinek megsemmisülését, sokszor képtelenek önmaguktól feldolgozni. A pszichoszociális segítségnyújtás nemcsak az ő számukra, de a kárterületen dolgozó mentőerők, segítői számára is nélkülözhetetlen, máskülönben a fel nem dolgozott traumák pszichés zavart okozhatnak bennük. [5]

A Vörösfélhold és az ECHO több mint 3000 embernek biztosította a kritikus fontosságú sürgősségi segélyt a pusztító földrengés által sújtott területen, és segítséget nyújtott a családoknak abban, hogy jobban felkészüljenek egy esetleges későbbi katasztrófára.

Az európai Nemzeti Társaságok többsége együttműködik az ECHO-val a katasztrófák elhárításában és a humanitárius segítségnyújtás színvonalának emelése érdekében. Az IFRC sürgősségi katasztrófaenyhítő alapja (DREF) egy elkülönített pénzalap, amely fontos eszköze a kisebb katasztrófák és egészségügyi vészhelyzetek által érintettek megsegítésére. Az ECHO negyedik éve támogatja a Vöröskereszt/Vörösfélhold kisméretű katasztrófa-elhárítási tevékenységét a DREF alapon keresztül. A figyelem, amit az ECHO fordít a kisebb méretű katasztrófák elhárításával kapcsolatos feladatokra segít elérni, hogy a segítség időben elérjen a szükséges helyekre, és ne csak nagy horderejű katasztrófák esetén.

A megfelelő helyi jogszabályok megalkotása elengedhetetlenül fontos, hogy csökkenthessük a sebezhetőséget a katasztrófákkal szemben, és a hatékony katasztrófa-készültség biztosításában is kulcsfontossággal bír. A katasztrófa-helyzetekről szóló jogszabályok mellett szerepet játszanak az ellenálló képesség erősítésében és a közösség elkötelezettségének növelésében.

A természeti jelenségek hatását gyakran kisebbítik vagy épp a valóságosnál súlyosabbnak mutatják az olyan folyamatok, mint a klímaváltozás, környezeti degradáció, a magas élelmiszer- és energia áringadozás, a lakosság számának növekedése, a gyors és tervszerűtlen urbanizáció. A klímaváltozás egyre nagyobb kockázatot jelent a Föld leginkább veszélyeztetett millióinak számára. A szegénységben élőket továbbra is súlyosan érintik az ismétlődő csendes katasztrófák, mivel nincsenek kellő eszközeik sem a családban, sem közösségi szinten az ellenálláshoz.

Az ellenálló képesség az egyének és közösségek azon képessége, hogy talpra álljanak, akár megerősödve, a krízishelyzetekből. Az ellenálló képesség növelése elősegíti a hosszú távú fejlődést, és csökkenti a katasztrófák és válsághelyzetek által előidézett hanyatlást. A katasztrófa-kockázat csökkentése és az ellenálló képesség növelése előrelátó befektetés a fenntartható fejlődés érdekében. A katasztrófa-megelőzés gyakran kevésbé költséges, mint a katasztrófák következményeinek utólagos elhárítása.[6]

A Vöröskereszt Vörösfélhold és az ECHO számára az ellenálló képesség magában foglalja a felkészítést – felkészültséget, a kárenyhítést és a helyreállítást, egyúttal összeköti az előzőeket a helyi, területi, nemzeti s globális szintű fejlesztési munkálatokkal. A katasztrófa-kockázat csökkentésébe fektetett eszközöket globális szintre kell emelni, mint fontos hozzájárulást a veszélyeztetett közösségek biztonságának és ellenálló képességének növeléséhez. A cél a kockázatnak kitett közösségek szükségleteinek és képességeinek átfogó ismerete. A helyi kezdeményezéseknek kulcsszerepe van az alkalmazkodásban; a humanitárius szervezetek elsődleges feladata a helyi közösségek alkalmazkodó képességének és túlélési stratégiájának kialakítása a klímaváltozás tekintetében. A Vöröskereszt és az ECHO partneri együttműködése elősegíti a katasztrófákra adott jobb és innovatív válaszadást, és hozzájárul a leginkább rászoruló közösségek ellenálló képességének növeléséhez. Az ECHO és a Vöröskereszt Nemzeti Társaságok 1994 óta dolgoznak közösen a veszélyeztetett emberek megsegítésén. Az ECHO elismeri a Vöröskereszt/Vörösfélhold Társaságokat, mint az első számú – és gyakran egyetlen – humanitárius szervezetet, amely rendelkezik az eszközökkel és szakértelemmel, hogy katasztrófa- vagy válsághelyzet idején segítse az érintett embereket és közösségeket. Az ECHO megerősítette, hogy támogatja az IFRC DREF alapját annak érdekében, hogy a Vöröskereszt azonnali segítséget nyújthasson a kisebb katasztrófa-helyzetek és egészségügyi veszélyhelyzetek áldozatainak.

A Vöröskereszt a világ legnagyobb önkéntes-alapú humanitárius hálózata, amelynek 187 Nemzeti Társasága évente mintegy 150 millió embernek nyújt segítséget. A Vöröskereszt

Vörösfélhold Társaságok segítik a veszélyeztetett embereket katasztrófák és egészségügyi vészhelyzetek előtt, alatt és után. A Vöröskereszt Vörösfélhold minden tevékenységét a hét Alapelv – emberiség, pártatlanság, semlegesség, függetlenség, önkéntesség, egység és egyetemesség - irányítja.

A szervezet önkéntesei 1863-as megalakulása óta az alapját alkotják a Nemzetközi Vöröskereszt Vörösfélhold Mozgalomnak. A világszerte több mint 13 millió aktív önkéntesnek központi szerepe van a Vöröskereszt Vörösfélhold tevékenységében; hozzájárulnak a Nemzeti Társaságok sikeréhez, rászorulókat millióinak nyújtanak segítséget szükség idején. A Vöröskereszt Vörösfélhold önkénteseinek hálózata igen hatékony eszköze a kockázat csökkentésének és az ellenálló képesség növelésének. Az önkéntesek azokban a közösségekben élnek ahol tevékenykednek, ismerik a körülményeket. Ezáltal a legelőnyösebb helyzetben vannak, hogy előre jelezzék a katasztrófákat, felkészüljenek, és reagáljanak, valamint hogy csökkentsék az egészségügyi problémákkal, higiénés hiányosságokkal, erőszakkal és más fenyegetettségekkel kapcsolatos kockázatokat.

A Nemzeti Társaságok – független szervezetként - világszerte együttműködnek a helyi kormányzattal és hatóságokkal a humanitárius feladatok elvégzése érdekében. Az így létrehozott semleges és pártatlan humanitárius kapcsolatrendszer által a Vöröskereszt Vörösfélhold akadályozó tényezőktől mentesen segítheti a rászorulókat a világ bármely táján, legyen az világváros vagy a világtól elzárt kis falu. Az IFRC és tagszervezetei tevékenyen segítik a helyi kormányzatokat a hatékony helyi jogszabályi keretek kialakításában a katasztrófa-készültség, kockázatcsökkentés, reagálás és újjáépítés tekintetében. Az Európai Unióban 27 Vöröskereszt Nemzeti Társaság tevékenykedik a lakosság életszínvonalának emelésén saját országukban és a határokon túl egyaránt.

Az EU a legnagyobb humanitárius segélynyújtó donor: világszerte a humanitárius segélyek több mint 50%-a EU forrásból érkezik. A Humanitárius segítségnyújtásért felelős iroda 1992-ben alakult, az Európát összefogó szolidaritás jeleként a világ rászorultjaiért. 2004-ben Humanitárius Igazgatóság lett, majd 2010-ben integrálták a polgári védelmi feladatokat, a hatékonyabb Európa- és világszintű koordináció érdekében.

Az Európai Unió, a Vöröskereszt Vörösfélhold elveivel – emberiség, semlegesség, pártatlanság, függetlenség - egyező alapon, elkötelezett a humanitárius segítségnyújtás mellett. Az ECHO számos fontos, katasztrófa-helyzetekre reagáló humanitárius pénzügyi döntésének alapja a katasztrófa készültség vagy kárenyhítés. E feladatokat az ECHO

segítségnyújtó tevékenységének szerves részeként végzik a humanitárius válsággal sújtott övezetekben.

Az EU 1996 óta támogat katasztrófa készenléti projekteket világszerte az ECHO Katasztrófa-készenléti programjának (DIPECHO) keretében. Elsődleges fontosságot tulajdonítanak az emberközpontú felkészülési intézkedéseknek, annak érdekében, hogy felkészítsék a helyi közösségeket és intézményeket a természeti katasztrófákkal szembeni védekezésre.

Az ellenállóképesség erősítésének eszköze a humanitárius segítségnyújtás és a fejlesztési támogatás összehangolása. Ezt hangsúlyozva, az Európai Bizottság az Európai Parlament és az Európa Tanács elé terjesztett egy új irányelv tervezetet az EU fejlesztési és humanitárius segítségnyújtási politikájáról a katasztrófák által érintett személyek ellenálló képességének erősítése és sebezhetőségük csökkentése érdekében.

ÖSSZEGZÉS

A közösség ellenálló-képességének megerősítése a Vöröskereszt egyedülálló hozzájárulása a fenntartható fejlődéshez. Ez az a képesség, amellyel egy közösség alkalmazkodik, és megbirkózik ismétlődő vagy elhúzódó katasztrófákkal, válsághelyzetekkel, átfogó társadalmi-gazdasági változásokkal, amely képessé teszi az embereket a fejlődésben elért eredmények megvédésére és továbbfejlesztésére. A Vöröskereszt Mozgalom a közösség ellenálló-képességét erősíti azzal, ha az embereket a lehető leghatékonyabban felkészíti a várható veszélyhelyzetekre. A Nemzeti Társaságok azon munkálkodnak, hogy ahol csak tudják, megelőzzék, vagy csökkentsék a kockázatokat, hogy jobb és biztonságosabb, a környezetet is tiszteletben tartó életet élhessenek.

A közösségek ellenálló-képessége – különösen az olyan globális fenyegetésekkel szemben, mint az éghajlatváltozás, a gazdasági válságok vagy világjárványok – gazdagok és szegények számára egyaránt fontos. Életmódunknak változó világhoz való igazítása azt is megköveteli, hogy a Vöröskereszt szót emeljen a támogató közpolitikáért, hogy befolyással legyen a lélektani és társadalmi beállítottságokra, és ezek segítségével elérje a legsebezhetőbbeket, mivel ők rendelkeznek a legkevesebb eszközzel ahhoz, hogy helyzetükkel megbirkózzanak.

Az ECHO és a Vöröskereszt tapasztalatai azt jelzik, hogy a legjobb és leghatékonyabb módszer a csendes katasztrófák negatív hatásainak csökkentésére a felkészítés, a kockázati helyszíneken élő emberek és közösségek ellenállóképességének növelése. Elkötelezetten folytatják a közös munkát a csendes katasztrófák áldozatainak segítésére, és kérik a polgárok és civil szervezetek támogatását az érintett személyek, családok és közösségek segítésében a katasztrófák bekövetkezése előtt, alatt és után. Legfontosabb feladatuknak azt tartják, hogy növeljék a helyi és nemzeti, kormányzati és civil szereplők válaszadási képességét, valamint ellenálló képességét a kisebb katasztrófákkal szemben.

FELHASZNÁLT IRODALOM

- [1] International Committee of the Red Cross and International Federation of Red Cross: Guideline for assessment in emergencies. ICRC, IFRC. Geneva, 2008.
- [2] International Federation of the Red Cross: World Disasters Report 2012. IFRC. Geneva, 2013. ISBN 978-92-9139-187-5
- [3] International Federation of Red Cross: Introduction to disaster preparedness. IFRC. Geneva, 2000.
- [4] Committee on Disaster Research in the Social Sciences: Facing hazards and disasters: understanding human dimensions. Future Challenges and Opportunities, National Research Council (NRC), United States National Academies Press, 2006. ISBN 9780309101783
- [5] Dr. Hornyacsek: Műszaki Katonai Közlöny, 2012. 1. szám. NKE HHTK-MHTT Műszaki Szakosztály, Budapest, 2012. pp. 143-189. ISSN:2063-4986
- [6] Comunidades más fuertes y saludables – XVIII. Conferencia Interamericana de la Cruz Roja. Guayaquil, 4-7 Junio 2007.